

ELEKTROINŠTALÁCIA A BLESKOZVOD

Názov stavby: ZŠ s MŠ A. F. Kollára - nadstavba MŠ, elokované pracovisko MŠ, Gregušovia 933, Terchová
Miesto stavby: Gregušovia 933, Terchová
Investor: Obec Terchová

1. Všeobecne

Predmet projektovej dokumentácie (ďalej PD) je riešenie vnútorných silnoprúdových rozvodov, ako aj ochranu pred bleskom pre navrhovanú nadstavbu materskej školy v stupni pre stavebné povolenie. Stavba má dve nadzemné podlažia s plochou strechou. Energetickým médiom pre vykurovanie a prípravu TÚV je plyn a elektrická energia.

TD je vypracovaná v súlade s platnými normami STN a príslušnými bezpečnostnými predpismi. Pri navrhovaní boli použité podklady výrobcov el. zariadení, ako aj podklady ostatných profesií. Podľa Vyhl. č. 508/2009 Z.z. elektrické zariadenia v objekte sú zaradené do skupiny B.

A. Umelé osvetlenie a vnútorné silnoprúdové NN rozvody

1. Rozsah projektu

PD rieši:

- svetelnú inštaláciu
- zásuvkovú inštaláciu
- návrh a zapojenie rozvádzača
- bleskozvod a uzemnenie

Predmetom PD nie je:

- NN prípojka elektrickej energie.

2. Projektové podklady

- Projektová dokumentácia stavebnej časti z 06/2017
- Požiadavky investora na rozmiestnenie uvedených prvkov elektroinštalácie
- STN súvisiace s elektrickými zariadeniami navrhovanými v objekte

3. Základné technické údaje

- Napäťová sústava: 1.) 3+PEN AC 400/230 V TN – C –
2.) 3+N+PE AC 400/230 V TN-C – S
3.) 3+N+PE AC 400/230 V TN- S

Zásadné riešenie ochrán proti skratu, preťaženiu a nebezpečnému dotykovému napätiu

	411	ochranné opatrenia : samočinné odpojenie napájania
	411.2	požiadavky na základnú ochranu (ochrana pred dotykom)
PRÍLOHA A	A1	základná izolácia živých častí
	A2	zábrany alebo kryty
PRÍLOHA B	Prekážky a umiestnenie mimo dosah	411.3 – požiadavky na ochranu pri poruche (ochrana pred nepriamym dotykom) 411.3.1 – ochranné uzemnenie a pospájanie

411.3.2 - samočinné odpojenie pri poruche

415 doplnková ochrana

415.1 – prúdové chrániče

415.2 – doplnkové ochranné pospájanie

- Prostredie: Podľa STN 33 0300, STN 332000-3, STN 33 2000-5-51 vo všetkých priestoroch objektu:

Priestory: AA5, AB5, AC1, AD1, AE1, AF1, AG1, AH1, AK1, AL1, AM1-1, AM2-1, AM3-1, AM6, AM7, AM8-1, AM9-1, AN1, AP1, AQ1, AR1, AS1

Využitie : BA1, BC1, BD2, BE1,

Konštrukcia : CA1, CB1

- Súčasný príkon objektu:

Projektovaný objekt: Osvetlenie, zásuvky nadstavby $P_i = 15 \text{ kW}$ $P_p = 11 \text{ kW}$

- Meranie spotreby el. energie: Centrálne v elektromerovom rozvádzači RE.

- Istenie proti skratu a preťaženiu: Ističmi v rozvádzačoch elektroinštalácie

- Stupeň dodávky el. energie: Podľa STN 34 1610, stupeň 3

- Kompenzácia účinníka: Neuvažuje sa. V objekte sa nenachádzajú spotrebiče indukívnej záťaže.

- Úbytok napätia: Podľa STN je menší ako 3 %

4. Technické riešenie NN rozvodov elektroinštalácie

Hlavný rozvádzač RE je umiestnený v zádverí na 1.NP. Z neho sú napojené podružné rozvádzače objektu MŠ. Elektroinštalácia nadstavby bude napojená z nového rozvádzača RP, ktorý bude umiestnený v sklade na 2. NP. Nový rozvádzač RP bude napojený z rozvádzača RE, káblom CYKY-J 5x10. Pre technologické zariadenia kuchyne slúži rozvádzač RM umiestnený v chodbe na 1. NP. Vedľa neho je umiestnený rozvádzač RSz ktorého sú napojené svetelné a zásuvkové obvody na 1. NP. Na 1. NP vznikne nová technická miestnosť, v ktorej bude umiestnený rozvádzač DT pre rozvody v tejto miestnosti. Nový rozvádzač DT bude napojený z rozvádzača RE, káblom CYKY-J 5x16.

Bod rozdelenia siete TN-C na TN-C-S navrhujeme zrealizovať na výstupných svorkách rozvádzača RE.

4.1 Vnútorne silnopráúdové NN rozvody .

Svetelná, zásuvková a ostatná vnútorná silnopráúdová inštalácia

Vnútorne rozvody sú navrhované v súlade s ustanoveniami a požiadavkami STN 33 2130. Elektrické prístroje a spotrebiče treba umiestniť a pripojiť podľa STN 33 2180, v kuchynkách a soc. miest. podľa STN 33 2000-7-701.

Pre napojenie elektrických spotrebičov sú navrhované zásuvkové obvody ukončené jednonásobnými zásuvkami 250V/16A osadenými vo výške 0,3m resp. 1,2m (v kúpeľni, v kuchyni) nad podlahou. Všeobecné zásuvkové obvody a vonkajšie obvody sú chránené prúdovým chráničom s rozdielovým prúdom 30mA – doplnková ochrana.

Na schodisku bude vytvorený samostatný obvod pre zdvíhaciu plošinu pre imobilných napojený z rozvádzača RP.

Inštalácia silnopráúdových rozvodov v celom rozsahu bude realizovaná vodičmi CYKY uložených pod omietkou príslušných prierezov a normovaným farebným značením žíl.

Osvetlenie

Umelé osvetlenie objektu musí spĺňať požiadavky STN EN 12464-1. Osvetlenie bude uskutočnené typovými svietidlami osadenými na povrchu podľa výkresu.

Poznámka: El. príkon pripájaných svietidiel nesmie spôsobiť preťaženie príslušných svetelných obvodov.

Napojenie svietidiel je navrhnuté káblami CYKY, uloženými obdobným spôsobom, ako vo vnútorných sil. rozvodoch. V celom objekte sú navrhnuté stropné a nástenné svetelné vývody pričom platia rovnako všetky požiadavky na inštalačný materiál a prístroje, ako je už uvedené v predošlom.

Svetelné systavy budú ovládané typovými vypínačmi a prepínačmi 250V/10A osadenými pri vstupoch vo výške 1,2m nad podlahou.

Zádverie, chodbu a vonkajšie osvetlenie je možné spínať pohybovými spínačmi.

Núdzové osvetlenie

Na únikových cestách bude smer úniku vyznačený zariadením s núdzovým zdrojom svetla. Osvetľovacie telesá núdzového osvetlenia sa umiestňujú vo výške 2000mm až 2500mm nad úrovní podlahy. Prednostne sa osvetľujú miesta so zmenou sklonu, smeru a druhu únikovej cesty. Dodržať rozmiestnenie podľa PD - požiarnej ochrany.

Vykurovanie a ohrev TUV:

Do technickej miestnosti je navrhnutý samostatný trojfázový obvod CYKY-J 5x16 pre napojenie rozvádzača D'T, z ktorého budú napojené tri tepelné čerpadlá. Vonkajšie jednotky tepelných čerpadiel budú umiestnené na fasáde a budú napojené samostatnými prívodmi CYKY-J 5x4. Vnútorné jednotky TČ budú napojené samostatnými káblami CYKY-J 5x1,5 pre napojenie riadiacej elektroniky. Pre dohrev ÚK bude slúžiť plynový kotol umiestnený v technickej miestnosti a bude napojený na samostatný zásuvkový obvod 16A CYKY-J 3x2,5. Elektrické vykurovanie je navrhnuté teplovodné. Blokovanie vykurovania a ohrevu TUV musí byť ovládacím signálom HDO z rozvádzača RE. Riadiaca jednotka sa nesmie vypnúť blokovacím signálom HDO. Blokovací signál viest' do riadiacej jednotky tepelného čerpadla.

Ohrev TUV bude zabezpečený zásobníkovým ohrievačom, ktorý bude ohrievaný z tepelných čerpadiel a plynového kotla.

Na 2. NP je potrebné napojiť riadiace lišty v rozdeľovačoch podlahového vykurovania. Napojenie bude samostatným obvodom z rozvádzača RP.

5. Pospájanie elektrických zariadení

Vyhotoviť podľa STN 33 2000-4-41, STN 33 2000-5-54. Cieľom ochranného pospájania je vyrovnať v blízkosti chránenej časti všetkých dosiahnuteľných vodivých častí na rovnakú úroveň s nulovým potenciálom zeme. V objekte vyhotoviť hlavné a doplnkové pospájanie.

5.1 Hlavné pospájanie

Hlavné pospájanie v objekte tvorí základ pre vyrovnanie potenciálu medzi všetkými neživými časťami. V objekte vyhotoviť hlavné pospájanie na ekvipotenciálnu svorkovnicu HEP (prípojnicu potenciálového vyrovnania).

K hlavnej uzemňovacej svorke pospájania EP musí byť pripojené:

- Hlavný ochranný vodič
- Hlavný uzemňovací vodič
- Vodivé časti prichádzajúce do objektu z vonku (potrubia, plynu, vody, ÚK, kovové plášte oznamovacích káblov a pod.)
- Rozvody potrubia v objekte (voda, plyn, ústredné vykurovanie, klimatizácia, vzduchotechnika a pod.)
- Kovové konštrukčné časti objektu a iné kovové materiály objektu

5.2 Doplnkové pospájanie

Je to spojenie so všetkými na mieste dostupnými neživými vodivými časťami. Doplnkové (miestne) pospájanie vyhotoviť vodičom CYA o priereze min. 6 mm² (4) zelenožltej farby a pripojí sa na svorku PE v rozvádzači RS42.

Neživé vodivé kovové časti prístupné dotyku sú:

- Všetky neživé časti upevnených elektrických zariadení (kotel, bojler, prietokový ohrievač, el. motor, radiátor ÚK a pod.)
- Vodivé časti neelektrických zariadení (potrubia, plynu, vody, ÚK a pod.)
- Hlavné kovové armatúry

V sociálkach vyhotoviť doplnkové (miestne) pospájanie vodičom CYA4 zelenožltej farby a pripojiť na EP prípojnicu v rozvádzači.

B. Bleskozvod

Projektová dokumentácia rieši ochranu objektu pred účinkami blesku (pred úderom blesku) a pred ostatnými škodlivými účinkami atmosférickej elektriny. PD je vypracovaná podľa EN62305 a ostatných súvisiacich STN. Jedná sa o dvojpodlažný objekt v obci. Tvar strechy je šikmý. Navrhnutá ochranná úroveň bleskozvodu - LPSIII . Vzdialenosť zvodov predpísaná pre stupeň ochrany LPS III je 15m a polomer valivej gule je $R=45$ metrov.

Zberné zariadenie bleskozvodu

Na objekte bude vytvorená hrebeňová zberacia sústava z vodiča AlMgSi Ø8mm na typových podperách napr. PV21 s roztečou cca 1m doplnená tyčovými zberačmi, uchytenými pomocou typových držiakov. Ochranný uhol samostatnej zberacej tyče pri výške 6 metrov je $\alpha=67^\circ$ a polomer valivej gule $R=45$. Preskoková vzdialenosť je so zemničom typu B, vo vzduchu na hrebeni strechy $S=0,5$ m. Objekt bude zabezpečený 7 zvodmi z vodiča AlMgSi n Ø8mm na podperách PV17, pripojenými na uzemňovač cez skúšobné zvierky SZ. Jednotlivé zvody budú označené výstražnými štítkami „Počas búrky dodržujte odstup 3 metre od zvodu“. Skúšobné svorky musia byť prístupné .

Preskokovú vzdialenosť dodržať pomocou izolačných držiakov dĺžky 0,5 metra.

Uzemňovacie zariadenie bleskozvodu

Na bude uzemnenie budovy použitý uzemňovací pás FeZn 30 x 4 mm , ktorý zhotovený ako zemný obvodový uzemňovač. Uzemňovač uložiť po obvode objektu do hĺbky 0,7-1,0m pod konečnou úpravou terénu. Zo základového uzemňovača z pásu FeZn 30 x 4 mm vyviesť zvody z drôtu FeZn Ø10 mm dĺžky min. 2,5 m na povrch až do skúšobnej svorky SZ. Drôty zvodov pripojiť na základový uzemňovač svorkami SR03. Ak vzdialenosť uzemnenia susedných objektov je menšia ako 2 metre je potrebné ich vzájomne prepojiť.

Všetky spoje uzemňovačov a podzemné spoje uzemňovacích vodičov musia byť chránené proti korózii pasívnou ochranou. Hodnota uzemnenia zvodu nemá byť väčšia ako **10 Ω**. Uzemňovacie vodiče k základovému uzemňovačom musia byť chránené proti korózii pasívnou ochranou na prechode z betónu do zeme a v zemi a na prechode z betónu na povrch zeme.

Vnútorý systém ochrany pred bleskom

Základné ochranné opatrenia proti LEMP – elektromagnetickému impulzu vyvolaného bleskom:

- Uzemnenie a pospojovanie
- Magnetické tienené trasy vedení
- Koordinovaná SPD ochrana

V hlavnom rozvádzači objektu navrhujeme doplniť ochranu proti prepätiu 1. a 2. stupňa , ktoré má pôvod v atmosférických (bleskových) výbojoch a v prechodových javoch vznikajúcich v NN sieťach.

Koordinovaná SPD ochrana sa rieši na vstupnom napájacom vedení v hlavnom rozvádzači ochranou typu 1+2 s ochrannou úrovňou U_p 1,5kV.

Taktiež je potrebné opatrit' všetky ostatné vedenia vstupujúce do objektu zvodičmi prepätia príslušného typu.

5. Zemné práce

Pred začatím zemných prác je nutné zo strany investora zabezpečiť vytýčenie všetkých jestvujúcich inž. podzemných sietí (vodovod, plynovod, kanalizácia, ÚK, VN, NN a oznamov. káble a pod.), aby nedošlo k ich mechanickému poškodeniu pri výkopových prácach. Po ukončení montážnych prác sa musí terén, spevnené, asfaltové a betónové plochy uviesť do pôvodného stavu.

6. Bezpečnosť pri práci, montážne práce, údržba a ostatné

Vyhodnotenie neodstrániteľných nebezpečenstiev a neodstrániteľných ohrození z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci u elektrických zariadení, posúdenie rizika a návrh ochranných opatrení proti týmto nebezpečenstvám a ohrozeniam v zmysle §4 ods.1 zákona č.124/2006 Z.z.

- Elektroinštalčné zariadenia a elektroinštalčný materiál musia byť posudzované v zmysle zákona č.436/2001 – O technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dodávateľ elektroinštalácie musí vydať na každý elektroinštalčný výrobok a zariadenie vyhlásenie o zhode. Vyhlásenie o zhode na predmetný elektroinštalčný výrobok a zariadenie tento výrobok a zariadenie oprávňuje používať za obvyklého prevádzkového stavu bez rizika ohrozenia bezpečnosti a zdravia osôb a majetku.
- Pri práci na elektrických zariadeniach a pri elektroinštaláciách z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je nutné dodržiavať ustanovenia STN 34 3100/2001:
- Pre každú elektroinštaláciu sa musí určiť osoba zodpovedná za jej montáž a prevádzku na kvalifikačnej úrovni podľa vyhlášky SÚBP č.508/2009 Z.z.
- Obsluhovať elektrické zariadenie môžu len pracovníci v zmysle vyhlášky č.508/2009, §20 poučený pracovník.
- Montáž a údržbu elektrických zariadení môžu vykonávať len osoby odborne spôsobilé v elektrotechnike v zmysle vyhlášky č.508/2009, §21 – elektrotechnik
- Riadenie činnosti elektroinštalčných prác môžu len osoby odborne spôsobilé v elektrotechnike v zmysle vyhlášky č.508/2009, §23 – elektrotechnik na riadenie činnosti alebo na riadenie prevádzky.
- Podľa STN 34 3100:2001 čl. 5 – zaisťovať bezpečnosť pri práci, ide o bezpečnostné oznamy, ochranné a pracovné pomôcky, technické a organizačné opatrenia na zaistenie bezpečnosti pri práci.
- Podľa STN 34 3100:2001 čl.6 – obsluhovať nainštalované elektrické zariadenia.
- Podľa STN 34 3100:2001 čl. 7 – vykonávať práce na elektrických inštaláciách, čl. 7.1 – spoločné ustanovenia , čl.7.2 – práca na elektrických inštaláciách mn, čl.7.3 – práca na elektrických inštaláciách nn, čl. 7.5 – práca na elektrických inštaláciách vykonávaná cudzími (vyslanými) pracovníkmi. zaisťovať bezpečnosť pri práci, bezpečnostné oznamy, ochranné a pracovné pomôcky, technické a organizačné opatrenia na zaistenie bezpečnosti pri práci.
- Podľa STN 34 3100:2100 čl. 8 – zabezpečovať protipožiarne opatrenia a hasenie požiarov na elektrických inštaláciách.
- Pohyblivé prívody – sa musia klásť a používať tak, aby sa nemohli poškodiť a aby boli zabezpečené proti posunutiu a vytrhnutiu zo svoriek.
- Pri používaní rozpojovateľných spojov nesmie byť v rozpojenom stave na kontaktoch vidlíc napätie. Elektrické zariadenia, ktoré sú pripojené pohyblivým prívodom, musia sa pri

premiestňovaní odpojiť od elektrickej siete, pokiaľ nie sú upravené tak, že sa môže s nimi manipulovať i pod napätím.

- Pri napájaní zariadení šnúrou, ochranný vodič v šnúre musí byť dlhší ako krajné (fázové) vodiče, pre prípad zlyhania odľahčovacej svorky – aby bol posledným prerušeným vodičom.
- Dočasné elektrické zariadenia alebo ich časti musia byť v čase, keď sa nepoužívajú, vypnuté, pokiaľ ich vypnutie neohrozí bezpečnosť osôb a technických zariadení. Hlavný vypínač musí byť trvalo prístupný a viditeľne označený. Dočasné elektrické zariadenia sa nesmú zriaďovať v prostredí s nebezpečenstvom výbuchu.
- Stroje, zariadenia, alebo ich časti musia byť zabezpečené proti samovoľnému spusteniu po prechodnej strate napätia v sieti, okrem prípadov, pri ktorých samovoľné spustenie nie je spojené s nebezpečenstvom úrazu, poruchy alebo prevádzkovej nehody. Samovoľné spustenie stroja alebo zariadenia nesmie nastať ani v prípade náhodného skratu, alebo uzemňovacieho spojenia v riadiacich obvodoch. Porucha v riadiacich okruhoch nesmie znemožniť ani núdzové, alebo havarijné zastavenie stroja alebo zariadenia.
- Rozvádzače a rozvodnice môže vyrábať len subjekt, ktorý vlastní oprávnenie na výrobu rozvádzačov. Rozvádzače musia byť vyrobené v zmysle STN EN 60439-1, STN EN 60439-2, STN EN 60439-3, STN EN 60439-4, STN EN 60439-5. K rozvádzaču musí byť dodaná sprievodná dokumentácia s určeným podmienok na jeho inštaláciu, prevádzku, údržbu a pre používanie prístrojov, ktoré sú jeho súčasťou.
- Pracovné postupy je nutné realizovať na základe platnej technickej a konštrukčnej dokumentácie vyhotovenej podľa vyhlášky č.508/2009 Z.z. a platných noriem STN.
- Elektrické zariadenia sa môžu používať iba za prevádzkových a pracovných podmienok pre ktoré boli konštruované a vyrobené, musia byť mechanicky pevné, spoľahlivo upevnené a nesmú nepriaznivo ovplyvňovať iné zariadenia, musia byť dostatočne dimenzované.
- Elektrické zariadenia musia byť označené výstražnými tabuľkami podľa STN EN 61 310-1, ktoré upozorňujú na nebezpečenstvo úrazu elektrickým prúdom. V prípade nebezpečenstva je možné vypnúť celého elektrického zariadenia a rozvodov hlavným vypínačom v rozvádzači RH. Hlavný vypínač musí byť označený podľa STN tab. "Hlavný vypínač, vypni v nebezpečenstve".
- Po ukončení montážnych prác dodávateľ musí zabezpečiť overenie inštalácie z hľadiska bezpečnosti východiskovou prvou odbornou prehliadkou a odbornou skúškou v zmysle vyhl. MPSVaR 508/2009 Z.z. STN 33 1500 a 33 2000-6-61.
- Bez prvej – východiskovej odbornej prehliadky a odbornej skúšky nesmie byť nová elektrická inštalácia prevádzkovaná! Súčasťou OPaS je aj predloženie všetkých požadovaných atestačných dokladov.
- V zmysle vyhlášky 508/2009 Z.z. §4 prílohy 1 časť III. sú elektrické zariadenia uvedené v projektovej dokumentácii sú zaradené do skupiny B.
- Počas prevádzky elektrickej inštalácie prevádzkovateľ je povinný zabezpečiť vykonávanie opakovaných odborných prehliadok a odborných skúšok v zmysle §131 vyhlášky MPSVR 508/2009Z.z .
- Elektroinštaláciu je nutné realizovať v zmysle platných noriem STN ako aj predpisov súvisiacich.

UVEDENIE STAVBY DO PREVÁDZKY:

V zmysle Vyhlášky MPSVaR SR č. 508/2009 Z. z. na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti vyhradených technických zariadení bolo TZ zaradené do skupiny „B“. Pred uvedením do prevádzky treba elektrické zariadenie odborne preveriť a vyskúšať. Pred uvedením do prevádzky sa vydá „Správa o prvej odbornej prehliadke a odbornej skúške“ a prevádzkovateľ následne vykonávať pravidelné prehliadky v lehotách v zmysle príslušných predpisov STN 33 1500 a STN 33 2000-6-61.

Žilina, 06/2017

Ing. Ľubomír Gecík

Číslo osvedčenia odbornej spôsobilosti:
0003-IZA/2006 EZ P A, B E2